

BATENBURG

Juridische haalbaarheid

Datum

11-10-2023

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Robine Geurts
Mustafa Yakut
Owen Roberts
Ruben van Wijk
Ekrem Çorum
Chris Faber

Inhoudsopgave

Vergunningen en regels voor TEO aquathermie met een WKO	2
WKO in Batenburg	2
Regels en kaders vanuit de omgevingswet	2
Open-systeem	3
Gesloten systeem	3
Leidingen	5
Onttrekking en lozing van water in de maas	5
Objecten van de installatie in het water van de maas	5
Welke informatie moet er worden aangeleverd voor de omgevingsvergunning?	5
Welke informatie moet worden aangeleverd voor de meldingsplicht?.....	7
Wie is bevoegd gezag over de vergunningsverlening en de ontvanger van meldingen?	8
Welke wet- en regelgeving speelt er rondom monumentale panden en renovatie	9
Beschermd stads- en dorpsgezicht Batenburg.....	9
Monumenten in Batenburg.....	9
Vergunningverlening gebouwd/aangelegd rijksmonument.....	10
Soorten ingrijpende acties zijn:.....	10
Archeologie in Batenburg	10
Mag het systeem worden aangelegd i.v.m. het natuurgebied?	11
Wetten omtrent natuur.	11
Bronnenlijst	14

Vergunningen en regels voor TEO aquathermie met een WKO WKO in Batenburg

Figuur 1 Aandachtsgebieden en wateronttrekking Batenburg (Archeologie, n.d.)

- Paars = archeologie aandachtsgebied
- Groen = Natuur aandachtsgebied
- Groene stip (2 stuks) = Grondwateronttrekking GWO

Met de WKO-tool kan op geografische basis snel bekeken worden met welke restricties en aandachtsgebieden rekening gehouden moet worden. Dit is nog op basis van huidige wetgeving in 2023. De nieuwe omgevingswet, die per 1 januari 2024 in werking treedt, is in de volgende subkop behandeld.

Uit de kaart is te zien dat er in het oude centrum rekening moet worden gehouden met het archeologisch aandachtsgebied. Dit betekent dat archeologische waarden niet nadelig morgen worden beïnvloed. Hier moet rekening mee worden gehouden tijdens het ontwerpen en het vergunningstraject.

Ten westen van Batenburg ligt een natuur aandachtsgebied en brengt extra voorwaarden met zich mee voor het wko-ontwerp en de vergunningsaanvraag vanuit de huidige waterwet. In dit geval is het interessanter om ten oosten of noorden van Batenburg een wko te plaatsen.

Regels en kaders vanuit de omgevingswet

In de omgevingswet wordt een WKO ook wel een bodemenergie genoemd. De term WKO wordt in de rest van de tekst gebruikt. De activiteit WKO bestaat volgens de omgevingswet uit:

- Aanleggen van een WKO
- Gebruiken van een WKO
- Onderhouden en schoonspoelen van aangelegde systemen voor de WKO
- Vooronderzoek bestaand uit boringen om te bepalen of de grond geschikt is.

Afhankelijk van het type WKO kan er een omgevingsvergunning vereist zijn. Voor open WKO's is een omgevingsvergunning nodig. Voor een gesloten systeem is dit niet nodig. Wel kan de provincie afwijken van de vergunningsplicht voor open WKO's. De provincie kan het plaatsen van

een WKO vergunningsvrij maken als doelmatig gebruik van bodemenergie of doelmatig waterbeheer dit toelaat en het WKO-systeem niet meer dan 10 m³ per uur aan grondwater onttrekt. Wel geldt er dan een meldingsplicht.

Naast de vergunningsplicht gelden een aantal algemene regels voor de WKO-activiteit:

Open-systeem

Er geldt een registratieplicht die wordt bijgehouden door de vergunninghouder of gebruiker:

- De hoeveelheden warmte en koude die aan de bodem zijn toegevoegd vanaf de datum waarop het open bodemenergiesysteem in gebruik is genomen
- Het jaarlijkse energierendement
- De gemiddelde temperatuur per maand van het grondwater dat het systeem in de bodem leidt

De vergunninghouder verstrekt de informatie jaarlijks voor 1 april aan de provincie Gelderland.

De vergunninghouder moet negatieve interferentie voorkomen met andere bodemenergiesystemen in de omgeving. Dit kan mogelijk het rendement van de eigen of andere systemen verlagen. In eerder getoond figuur is een aanwezigheid van twee grondwateronttrekkingen in Batenburg. Nader onderzoek is nodig om te bepalen in hoeverre de grondwateronttrekkingen en de toekomstige WKO invloed op elkaar hebben.

De temperatuur van het water naar de koudebron moet minimaal 6 °C zijn. De temperatuur van water naar de warmtebron mag maximaal 25 °C zijn. De provincie heeft de mogelijkheid om af te wijken van de maximale temperatuur eis. Er kunnen dan mogelijk andere regels worden opgesteld ter bescherming van de bodem en grondwater.

Alleen een onderneming met een erkenning mag een open WKO ontwerpen, aanleggen, onderhouden, repareren of buiten gebruik stellen. Daarvoor gelden de onderstaande normen:

- BRL KvINL 6000-21/00: voor het bovengrondse deel van het systeem
- BRL SIKB 11000: voor het ondergrondse deel van het systeem
- BRL SIKB 2100: voor mechanisch boren in de bodem

De WKO moet afgestemd zijn op de aard en behoefte van de warmte en koude vraag. Dat betekent dat de dimensies van de WKO niet te groot of te klein mag zijn voor het aangesloten warmtenet.

In de gebruikstijd van de WKO moet elke 5 jaar de hoeveelheid warmte die is toegevoegd aan de bodem op ten minste 1 moment gelijk zijn of kleiner dan de toegevoegde koude aan de bodem. De periode van 5 jaar begint opnieuw wanneer aan deze eis is voldaan.

Het energierendement uitgedrukt in "seasonal performance factor" moet worden opgegeven bij een melding- of vergunningsplicht.

De vergunninghouder meet ten minste elke 15 min de hoeveelheid warmte en koude die de installatie aan de bodem toevoegt. De onnauwkeurigheid mag maximaal 5% zijn. Dit is nodig voor het berekenen van het energierendement.

(Informatiepunt leefomgeving, n.d.) & (Informatiepunt leefomgeving, n.d.)

Gesloten systeem

Er geldt een meldplicht waarbij specifieke gegevens benodigd zijn (dit wordt later beschreven in hoofdstuk Welke informatie moet worden aangeleverd voor de meldingsplicht? op pagina 7).

Ook voor de gesloten WKO geldt een registratieplicht:

- De hoeveelheden warmte en koude die aan de bodem zijn toegevoegd vanaf de datum waarop het open bodemenergiesysteem in gebruik is genomen
- Het jaarlijkse energierendement
- De gemiddelde temperatuur per maand van de circulatievloeistof dat het systeem in de bodem leidt

De initiatiefnemer verstrekt de informatie jaarlijks voor 1 april aan de gemeente.

De vergunninghouder moet negatieve interferentie voorkomen (Zie onderdeel open systeem op pagina 6)

Het vrijgekomen spoelwater bij aanleg moet (als dit geloosd wordt) via een van de voorgeschreven lozingsroutes.

De temperatuur van de circulatievloeistof moet minimaal $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$ en maximaal $30\text{ }^{\circ}\text{C}$ zijn.

Alleen een onderneming met een erkenning mag een open WKO ontwerpen, aanleggen, onderhouden, repareren of buiten gebruik stellen. (Zie onderdeel open systeem op pagina 6)

De WKO moet afgestemd zijn op de aard en behoefte van de warmte en koude vraag. (Zie onderdeel open systeem op pagina 6)

In de gebruikstijd van de WKO moet elke 5 jaar de hoeveelheid warmte die is toegevoegd aan de bodem op ten minste 1 moment gelijk zijn of kleiner dan de toegevoegde koude aan de bodem. De periode van 5 jaar begint opnieuw wanneer aan deze eis is voldaan. Daarbij is een beperkt koud overschot toegestaan.

Berekenen van het energierendement. (Zie onderdeel open systeem op pagina 6)

De vergunninghouder meet ten minste elke 15 min. (Zie onderdeel open systeem op pagina 6)

(Informatiepunt leefomgeving, n.d.) & (Informatiepunt leefomgeving, n.d.)

Leidingen

Specifieke regelgeving voor aanlegging van het warmtenet ligt bij de gemeente Wijchen (Informatiepunt leefomgeving, n.d.). Uit het interview met Maartje van Dalen (van Dalen, 2023) wordt geconcludeerd dat de omgevingsplannen nog niet definitief zijn. Hier kan bij een verdere fase van dit project samengewerkt worden met de gemeente om dit initiatief te betrekken bij de huidige omgevingsplannen. Nader onderzoek is hiervoor nodig.

Onttrekking en lozing van water in de maas

In de omgevingswet wordt onderscheid gemaakt tussen wateronttrekkingsactiviteiten en waterlozingsactiviteiten op een oppervlaktelichaam. In het geval van project Batenburg gebeurt zowel lozing als onttrekking in de Maas. Onttrekking van water uit de maas is vergunningplichtig als dit:

1. In samenhang wordt gedaan met een lozingsactiviteit die vergunning plichtig is.
2. Het innamedebiet meer is dan 100 m³ per uur
3. De instroomsnelheid meer is dan 0,30 m per seconde

(Informatiepunt leefomgeving, 2023, p. 414)

In het Bal (Informatiepunt leefomgeving, 2023, pp. 23, 24) wordt een lozingsactiviteit in combinatie met het gebruik van en WKO gezien als vergunningplichtig. Ook als er geen WKO wordt gebruikt is de lozing activiteit vergunningplichtig (Informatiepunt leefomgeving, 2023, p. 419) omdat er dan direct warmte wordt geloosd naar de Maas (Netwerk aquathermie, n.d.).

Omdat de onttrekking gebeurt in samenhang met een lozingsactiviteit, is de onttrekking ook vergunningplichtig op basis van punt 1 hierboven.

Objecten van de installatie in het water van de maas

De maas is een vaarweg in beheer bij Rijkswaterstaat (Rijkswaterstaat, n.d.). Daarom is er ook een omgevingsvergunning nodig voor het plaatsen van de inlaat en uitlaat punt in de Maas voor de TEO-installatie volgens de omgevingswet (Informatiepunt leefomgeving, 2023, pp. 414, 419).

Welke informatie moet er worden aangeleverd voor de omgevingsvergunning?

Voor het aanvragen van een omgevingsvergunning gelden in ieder geval altijd de onderstaande algemene gegevens (Informatiepunt leefomgeving, 2023, p. 71):

- Een beschrijving van de activiteit waarvoor de omgevingsvergunning wordt aangevraagd;
- Het telefoonnummer van de aanvrager.
- Het adres, de kadastrale aanduiding of coördinaten van de locatie waarop de activiteit wordt verricht.
- Een aanduiding van de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht;
- Als de aanvraag wordt ingediend door een gemachtigde: naam, adres, telefoonnummer en woonplaats van de gemachtigde.
- Als de aanvraag elektronisch wordt ingediend: het e-mailadres van de aanvrager of de gemachtigde.
- Bij de aanvraag wordt aangegeven of burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken.
- Als burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken, verstrekt de aanvrager bij de aanvraag gegevens over hoe zij zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn.

In het geval van een omgevingsvergunning voor de WKO is de onderstaande informatie benodigd (Informatiepunt leefomgeving, 2023, p. 82):

- De capaciteit van de pomp in kubieke meters water per uur per put.
- De hoeveelheid water die ten hoogste in de bodem wordt gebracht en de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken, in kubieke meters water per uur, etmaal, maand en jaar;
- Een beschrijving van de hydrologische en Hydro thermische gevolgen van het in de bodem brengen van water en het onttrekken van grondwater.
- De maximale temperatuur in graden Celsius van het water dat in de bodem wordt gebracht.
- De coördinaten van elke put.
- De diepte in meters van de onderkant en de bovenkant van de filters van elke put ten opzichte van het maaiveld en het Normaal Amsterdams Peil.
- De lengte in meters van het effectieve filter in elke put.
- De omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het bodemenergiesysteem zal voorzien in megawattuur per jaar.
- De lozingsroute van het afvalwater; en een verklaring van degene die het open bodemenergiesysteem ontwerpt of installeert over het energierendement dat het systeem zal behalen, uitgedrukt als SPF, dat wordt berekend volgens de formule: $SPF = (Q_w + Q_k)/(E + G)$ waarbij wordt verstaan onder:
 - Q_w : de hoeveelheid warmte per jaar in megawattuur die door het open bodemenergiesysteem wordt geleverd.
 - Q_k : de hoeveelheid koude per jaar in megawattuur die door het systeem wordt geleverd.
 - E : de hoeveelheid elektriciteit per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt.
 - G : de hoeveelheid gas per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt.

Voor wateronttrekkingactiviteit uit de maas (Informatiepunt leefomgeving, 2023, p. 116):

- Het doel waarvoor het te onttrekken oppervlaktewater wordt gebruikt;
- De coördinaten van elk onttrekkingspunt;
- De capaciteit van de pomp in kubieke meters water per uur per onttrekkingspunt;
- De hoeveelheid water in kubieke meters water per uur, etmaal, maand en jaar die ten hoogste wordt onttrokken;
- De verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van de activiteit en de verwachte duur ervan
- Een beschrijving van de mogelijke negatieve gevolgen van de onttrekking en van de maatregelen of voorzieningen die worden getroffen om die gevolgen te voorkomen of te beperken.

Voor waterlozing in combinatie met een WKO (punten over stoffen in de lozing zijn weggelaten omdat deze niet voorkomen uit water direct afkomstig van grondwater of maaswater) (Informatiepunt leefomgeving, 2023, pp. 77, 82):

- het maximale debiet in kubieke meters per uur van het te lozen afvalwater;
- de regelmaat waarmee lozingen plaatsvinden;
- een aanduiding of de lozing continu of niet-continu plaatsvindt;
- een lijst met stoffen die worden geloosd;
- een riooltekening;
- de locaties van de lozingspunten;

- de verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van het lozen en de verwachte duur ervan;
- een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die worden getroffen om de lozingen te voorkomen of te beperken;
- een onderbouwing van de noodzaak om te lozen;
- de samenstelling van het afvalwater dat wordt geloosd;
- de bron of oorzaak van het afvalwater dat wordt geloosd;
- een beschrijving van de wijze waarop de lozing wordt vastgesteld en geregistreerd en de wijze waarop over de lozing wordt gerapporteerd;
- als een andere lozingsroute dan naar het oppervlaktewater niet mogelijk is: de redenen waarom dat het geval is;
- Bij de aanvraag worden ook gegevens en bescheiden verstrekt over het gehalte van ammonium, zware metalen, ijzer en natriumchloride van het te lozen afvalwater.

Voor plaatsen van inlaat en uitlaatpunt in de maas (Informatiepunt leefomgeving, 2023, p. 114):

- Een werkplan waarin wordt beschreven hoe de activiteit wordt verricht.
- Een toelichtende tekening en de coördinaten van de activiteit met daarbij het ontwerp en de afmetingen van het werk of het tracé van de kabel of de leiding.
- De verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van de activiteit en de verwachte duur ervan.
- Een beschrijving van de gevolgen van de activiteit voor de waterkwaliteit, waterkwantiteit, waterveiligheid en maatschappelijke functies van het waterstaatswerk.
- Contactgegevens van de partijen die direct bij het verrichten van de activiteit zijn betrokken.
- Als een waterstaatswerk wordt gekruist door een boring: een boorplan met een beschrijving van de horizontaal gestuurde boring overeenkomstig Richtlijn Boortechnieken en open ontgraving voor kabels en leidingen, uitgegeven door Rijkswaterstaat.

Welke informatie moet worden aangeleverd voor de meldingsplicht?

De meldplicht moet worden gedaan tenminste 4 weken voordat de activiteit start (Informatiepunt leefomgeving, n.d.).

Bij iedere meldingsplicht geldt in ieder geval het melden van de onderstaande algemene gegevens:

- De aanduiding van de milieubelastende activiteit zoals gesteld is in de omgevingswet.
- De naam en het adres van degene die de activiteit verricht
- Het adres, of de kadastrale aanduiding of coördinaten van de locatie waarop de activiteit wordt verricht
- De dagtekening

Specifieke gegevens hangen af van de activiteit waarvoor de melding wordt gedaan. Hieronder zijn de gegevens voor de relevante activiteiten met meldingsplicht benoemd

Er zijn geen specifieke gegevens benodigd voor een vergunningsvrije open WKO-melding (naast de eerdergenoemde registratieplicht) (Informatiepunt leefomgeving, n.d.)

Voor een gesloten WKO zijn de onderstaande specifieke gegevens nodig (Informatiepunt leefomgeving, n.d.):

- Plattegrondtekening en situatietekening: de tekeningen (schaal 1:1000) geven de lussen van het systeem weer, het middelpunt en de einddiepte van het systeem
- Coördinaten: van het middelpunt van het gesloten bodemenergiesysteem meldt de initiatiefnemer de coördinaten. De einddiepte meldt de initiatiefnemer in meters onder het maaiveld.
- Interferentie: in de melding staan gegevens waaruit blijkt dat het gebruik van het systeem niet leidt tot negatieve interferentie met reeds bestaande systemen, of met systemen die wel al zijn gemeld of systemen waarvoor een omgevingsvergunning is verleend. Hiervoor moet de initiatiefnemer tijdig navraag doen bij het bevoegd gezag.
- Verklaring: het erkende bedrijf dat het systeem aanlegt, geeft een verklaring af toe over het energierendement dat het gesloten energiesysteem zal halen. Dat rendement is uitgedrukt als Seasonal Performance Factor. De initiatiefnemer en/of gebruiker voegt de verklaring toe bij de melding.
- bodemzijdig vermogen: de initiatiefnemer meldt het bodemzijdig vermogen. Ook meldt de initiatiefnemer de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het systeem zal voorzien.
- Naam en adres van degene die het gesloten bodemenergiesysteem ontwerpt, installeert en aanlegt en van degene die de boringen verricht.

Wie is bevoegd gezag over de vergunningsverlening en de ontvanger van meldingen?

Omgevingswet gaat uit van decentraal-tenzij-beginsel. Dit houdt in dat de gemeente bevoegd gezag is voor de meeste taken en bevoegdheden rondom de fysieke leefomgeving (Informatiepunt leefomgeving, n.d.).

Uitzondering hierop is het bevoegd gezag op open WKO-systemen. De provincie is daarvoor het bevoegd gezag (Informatiepunt leefomgeving, n.d.).

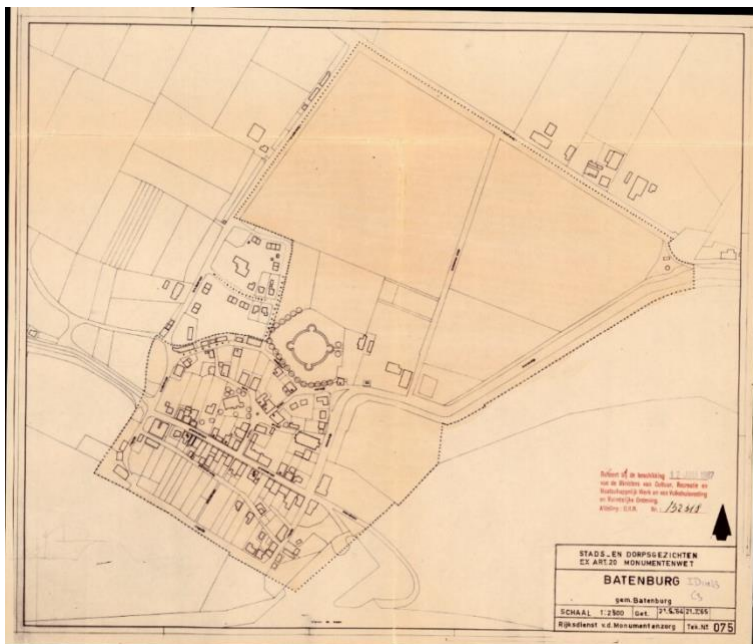
Rijkswaterstaat is bevoegd gezag voor een lozingsactiviteit en beperkingengebiedactiviteiten (plaatsen van inlaat uitlaat voorzieningen in de maas) met betrekking tot een oppervlaktewaterlichaam op de maas (Informatiepunt leefomgeving, n.d.).

Welke wet- en regelgeving speelt er rondom monumentale panden en renovatie

Er zijn een aantal wet en regelgevingen die te maken hebben met monumentale panden en renovatie. Een daarvan is de onderhoudsplicht. Bij de wet onderhoudsplicht wordt een eigenaar van een monument niet noodzakelijk verplicht om het monument te onderhouden. Daarentegen zijn er wel uitzonderingen waardoor de eigenaar verplicht wordt om het monument te onderhouden. Een voorbeeld hiervan is bij ernstig verval. Als er na vaststelling blijkt dat de eigenaar geen gehoor geeft aan de voorwaarden om het monumentale pand in goede staat te houden, dan kan de gemeente de verleende subsidie intrekken. Tot slot kan de gemeente strengere regels afdwingen als dat nodig is, gebaseerd op de gemeentelijke erfgoedvordering of het bouwbesluit (Monumenten.nl, 2022).

Een andere wet is de omgevingsvergunning. Voor bijna elke wijziging die wordt aangebracht aan een beschermd monument moet de persoon of instantie een omgevingsvergunning aanvragen. De wijzigingen kunnen grote verbouwingen zijn, maar ook eenvoudige schilderklusjes. De vergunningsplicht is niet alleen voor de buitenkant van het pand, maar ook voor het stuk land waar het gebouw op staat (Monumenten.nl, 2022).

Beschermd stads- en dorpsgezicht Batenburg

Figuur 2 Begrenzingskaart Batenburg (Archeologie, n.d.)

Monumenten in Batenburg

Aantal rijksmonumenten: 24

Aantal gemeentelijke monumenten: 32

(Monumenten.nl, 2022)

Vergunningverlening gebouwd/aangelegd rijksmonument

In de omgevingswet staat dat de gemeente gezag heeft voor eventuele vergunningverlening. In sommige gevallen kan bijvoorbeeld de minister van infrastructuur en waterstaat gezag hebben over de situatie rondom rijksmonumenten. De Rijkdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) wordt namens de minister van onderwijs, cultuur en wetenschap (OCW). Gevraagd om te adviseren over mogelijke ingrijpende acties met belang tot een gebouwd of aangelegd rijksmonument.

Soorten ingrijpende acties zijn:

- Ingrijpende wijziging
- Gedeeltelijke verplaatsing
- Sloop (geheel afbreken of ingrijpend gedeeltelijke afbreken)
- Wijziging voor gebruiksverandering
- Reconstructie

(Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2022)

Archeologie in Batenburg

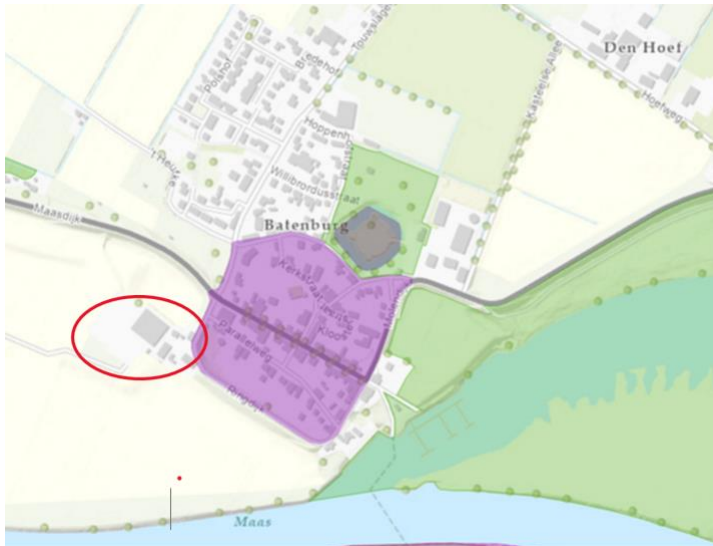
Naast de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten zijn er ook archeologische overblijfselen die van binnen en buiten de stad te zien zijn. Bij mogelijke aanpassingen in de grond moet er eerst toestemming verkregen worden bij RAAP voordat er gegraven wordt. Dit heeft de gemeente van Wijchen bepaald. RAAP is een archeologisch adviesbureau die doormiddel van proefboringen onderzoek doet naar archeologische overblijfselen. Hieruit wordt er bepaald of er gegraven mag worden in bepaalde plekken. De resultaten die het onderzoek van Raap leverden waren zeer interessant. Bij het proefboringen in 2018 zijn er verschillende archeologische onderdelen gevonden zoals: middeleeuwse laars, restanten van de kattentoren, bodemprofielen, potscherven, metalen voorwerpen (Archeologie, n.d.).

Figuur 3 Torenresten Stadswal (Archeologie, n.d.)

Mag het systeem worden aangelegd i.v.m. het natuurgebied?

Belangrijk is om vast te stellen in welke omgeving het systeem eventueel geplaatst kan gaan worden. In figuur 4 is te zien dat langs de Maas een aangelegd natuurgebied gevestigd is, dit natuurgebied loopt momenteel tot aan de onderste hoek van Batenburg. Bekend is dat het natuurgebied doorgetrokken gaat worden naar het westen richting de in het rood aangegeven boerderij. Dit betekent dat het gehele gebied tussen de Maas en Batenburg beschermd natuurgebied wordt. Het betreft op het moment van schrijven geen Natura-2000 gebied.

Figuur 4 Kaart van Batenburg (Rijksdienst voor ondernemend Nederland, n.d.)

Wetten omtrent natuur.

Om te bepalen met welke wet- en regelgeving rekening gehouden moet worden, wordt er gekeken naar de omgevingswet. Dit is een nieuwe, overkoepelende wet waarin 26 wetten worden geïntegreerd. De omgevingswet gaat in op 1 januari 2024. Veel van deze wetten zijn relevant voor aquathermie. Wetten die vooral belangrijk zijn voor de natuur zijn: de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet ruimtelijke ordening, de Waterwet, de Wet milieubeheer (regelingen over plaatsgebonden activiteiten).

De Omgevingswet reguleert de fysieke leefomgeving en ruimtelijke ontwikkeling. Vanuit de Omgevingswet ontstaan er verplichtingen voor onder andere aquathermie. In het algemeen zijn dit bouwvergunningen en bestemmingswijzigingen voor (nieuw-) bouwprojecten. Lozings- en onttrekkingsvergunningen en bijvoorbeeld een omgevingsvergunning met beperkte milieutoets (OBM) en/of watervergunning voor bepaalde bodemenergiesystemen. Omdat er wetgeving bestaat om de natuur te beschermen is onder andere de Natuurbeschermingswetgeving ontstaan, dit is dan ook een van de belangrijkste factoren om rekening mee te houden als het om de natuur gaat. Omdat het systeem voor een groot deel binnen een natuurgebied komt te liggen. Voor dit project moet er daarom rekening gehouden worden met de natuurbeschermingswet.

Wanneer er binnen of in de buurt van een natuurgebied gebouwd wordt, is er een vergunning vereist op de grond van de Natuurbeschermingswet. Deze vergunning wordt afgegeven door de bevoegde autoriteit, in het geval van Batenburg is dat de gemeente Wijchen. Wanneer er aangetoond kan worden dat er geen schade toegebracht wordt aan de vastgestelde natuurwaarden en biodiversiteit van het betreffende gebied, dan wordt de betreffende

vergunning afgegeven. Aangezien het systeem binnen de grenzen van beschermd natuurgebied valt, is de Natuurbeschermingswet erg belangrijk (Rijksoverheid, 2021).

Daarbij is er een grote kans dat er een Milieueffectrapportage (MER) moet worden opgesteld. Hierin worden potentiële milieueffecten van het project op de natuurlijke omgeving geëvalueerd voordat er een vergunning wordt verleend. Er bestaat een kans dat er ook migratiemaatregelen worden vereist voordat er een vergunning wordt verleend om de schade aan de natuur te minimaliseren. Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat er compenserende maatregelen genomen moeten worden. In het geval van Batenburg kan dit betekenen dat er ter compensatie een uitbreiding van het bestaande natuurgebied moet plaatsvinden.

Een belangrijke stap is om vast te stellen of het betreffende natuurgebied wel of geen Natura 2000-gebied is. Het is in principe mogelijk om de installatie aan te leggen in natura-2000 gebied, maar bouwactiviteiten worden sterk gereguleerd vanwege de bescherming van de ecologische waarden van een natura-2000 gebied. Benodigde vergunningen worden dan ook niet snel afgegeven.

Natura-2000 gebieden zijn opgericht onder de Europese Vogel- en Habitatrictlijnen om de biodiversiteit in Europa te behouden en te beschermen. Wanneer er een aanvraag gedaan wordt voor een bouwvergunning in een Natura-2000 gebied, vinden er grondige beoordelingen plaats om de mogelijke impact op het natuurgebied in kaart te brengen. Daarbij komt er nog veel regelgeving bij. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Publieke participatie, waarin het publiek het recht heeft om bezwaar te maken tegen bouwwerkzaamheden in natura-2000 gebied, er moet dan ook een inspraakprocedure plaatsvinden. Zoals eerder benoemd is op het moment van schrijven het betreffende natuurgebied nog geen Natura-2000 gebied. Wel moeten de ontwikkelingen in de gaten gehouden worden.

Om een eventueel vergunningsproces te versnellen zijn er meerdere stappen te nemen. Zo kan er bijvoorbeeld een monitorings- en beheers programma opgesteld worden. Dit brengt de impact van de installatie op de natuurlijke omgeving in kaart. Hierdoor kan er bij eventuele problemen snel worden ingegrepen zodat de natuurlijke gesteldheid van het gebied gewaarborgd kan blijven. Bij het monitoren zal er gekeken moeten worden naar meerdere facetten. Denk hierbij aan het monitoren van de waterkwaliteit, de bodemgesteldheid en mogelijke verstoringen van dieren en fauna in het betreffende gebied. Mocht er verstoring plaatsvinden in het betreffende gebied, dan is het belangrijk om herstelmaatregelen te hebben voor het verstoorde gebied in de plannen etc.

De uiteindelijke locatiekeuze heeft ook een grote impact op het verkrijgen van vergunningen. Het is belangrijk om kwetsbare gebieden te vermijden zoals drasland, dit is namelijk gebied dat permanent verzadigd is met water. Hier bevindt zich vaak een hoge biodiversiteit. Daarbij helpt het als het systeem gecamoufleerd kan worden in de omgeving zodat het minder opvalt in het natuurgebied. Daarbij kan het ook helpen om bewustwording en betrokkenheid van belanghebbende te creëren. Betrek de lokale gemeenschap in de besluitvorming en informeer hen over de voordelen en de risico's van het systeem. Het kan namelijk zijn dat de publieke mening meegenomen wordt in de besluitvorming. (Klip, 2019)

Conclusie

Er kan dan ook een duidelijke conclusie worden getrokken over de vraag of het mogelijk is om dergelijk systeem te plaatsen in het betreffende natuurgebied. Het kan zeker, maar het is essentieel om een evenwicht te vinden tussen het systeem met het bijbehorende doel en de impact die het gaat hebben op de natuurlijke omgeving. Dit kan worden bereikt door zorgvuldige planning, monitoring van de huidige en toekomstige situatie en het creëren van betrokkenheid bij alle belanghebbende om de impact te minimaliseren en daarbij het behoud van het natuurgebied te kunnen garanderen.

Bronnenlijst

Archeologie. (sd). Opgehaald van <https://www.hetbatenburgerfgoed.nl/activiteiten/archeologie/>

Bij 12 Wet en natuurbescherming. (2023, 09 20). Opgehaald van Bij 12: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natuurwetten-en-regelgeving/nederlandse-wetten-en-regelingen/natuurbeschermingswet/>

Informatiepunt leefomgeving. (2023, September 18). *BESLUIT ACTIVITEITEN LEEFOMGEVING Geconsolideerde Staatsbladversie 18-09-2023*. (I. leefomgeving, Red.) Opgehaald van <https://iplo.nl/publish/pages/191119/besluit-activiteiten-leefomgeving-stb-versie-18-09-2023.pdf>

Informatiepunt leefomgeving. (2023, Juli 26). *OMGEVINGSREGELING Stcrt-versie – artikelen*. (I. leefomgeving, Red.) Opgehaald van <https://iplo.nl/publish/pages/191119/omgevingsregeling-artikelen-stcrt-versie-26-07-2023.pdf>

Informatiepunt leefomgeving. (sd). *Bevoegd gezag algemene rijksregels milieubelastende activiteit*. Opgeroepen op September 2023, van <https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/vergunningverlening-toezicht-handhaving/bevoegd-gezag-omgevingswet/milieubelastende-activiteit/>

Informatiepunt leefomgeving. (sd). *Meldingsplicht milieuregels Bal*. Opgeroepen op September 2023, van <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/toelichting-milieubelastende-activiteiten/rijksregels-mba/meldingsplicht/>

Informatiepunt leefomgeving. (sd). *Toepassingsbereik en melding gesloten bodemenergiesystemen (paragraaf 4.111 Bal)*. Opgeroepen op September 2023, van <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/gesloten-bodemenergiesystemen/>

Informatiepunt leefomgeving. (sd). *Toepassingsbereik en vergunning open bodemenergiesystemen (paragraaf 4.112 Bal)*. Opgeroepen op September 2023, van <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/open-bodemenergiesystemen/>

Klip, H. (2019, November 12). Opgehaald van <https://www.h2owaternetwerk.nl/h2o-actueel/grote-juridische-speelruimte-bij-aquathermie>

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2022, December 28). *Omgevingsvergunning onder de Omgevingswet. Omgevingswet | Rijksdienst Voor Het Cultureel Erfgoed*. Opgehaald van <https://cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/omgevingswet/omgevingsvergunning-onder-de-omgevingswet#:~:text=De%20omgevingsvergunning%20is%20een%20vergunning,zal%20de%20Wabo%20hierin%20opgaan>

Monumenten.nl. (2022). *Batenburg*. Opgehaald van <https://www.monumenten.nl/plaatsen/batenburg>

Monumenten.nl. (2022). *Verplichtingen*. Opgehaald van <https://www.monumenten.nl/monumenten-onderhouden/wetten-en-regels/verplichtingen>

Monumenten.nl. (2022). *Wat mag u wel en niet veranderen aan een monument? Monumenten.nl*. Opgehaald van <https://www.monumenten.nl/monumenten-onderhouden/wetten-en-regels/wat-mag-u-wel-en-niet-veranderen-aan-een-monument>

Minor Circulaire Economie 2023

Natura 2000/gebieden. (2023). Opgehaald van Natura-2000-gebieden:
<https://www.natura2000.nl/gebieden>

Netwerk aquathermie. (sd). *TEO met en zonder WKO.* Opgeroepen op September 2023, van
<https://www.aquathermie.nl/handreiking/basis/2455217.aspx?t=TEO-met-en-zonder-WKO>

Rijksdienst voor ondernemend Nederland. (sd). Opgeroepen op September 2023, van
<https://wkotool.nl/>

Rijksoverheid. (2021, Juli 1). *Regeling - Wet Natuurbescherming.* Opgehaald van wetten.nl:
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-07-01>

Rijkswaterstaat. (sd). *Maasroute.* Opgeroepen op September 2023, van
<https://www.rijkswaterstaat.nl/water/waterbeheer/bescherming-tegen-het-water/maatregelen-om-overstromingen-te-voorkomen/maaswerken/maasroute>

WebGIS Publisher - Viewer. (sd). Opgehaald van
<https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=Beschermde-Stads-en-Dorpsgezichten>

Wet natuurbescherming. (2023, 09 27). Opgehaald van overheid.nl:
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-07-01>